

הייצוג החסר נמשך, אך יש מקום לאופטימיות: מצב הנשים בהייטק הישראלי

נשים מהוות רק כ-35% מבין עובדי ההייטק בישראל, אך מסתבר שאלה עוד החדשות הטובות.

פרסום זה, שיוצא לרגל יום האישה הבינלאומי, מראה כי אחוז הנשים הנמוך גם כן בהייטק בישראל - קטן עוד יותר בתפקידי הנהלה. לפי הממצאים, נשים מהוות רוב מובהק בתפקידי אופרציה לעומת תפקידים טכנולוגיים, כאשר ההבדלים מתחילים עוד בשלב בחירת תחום הלימודים.

עם זאת, נראה כי המפתח לשילוב נשים בהייטק טמון בצמיחת חברות בתחומים שאינם ICT (טכנולוגיות מידע ותקשורת), בהן הייצוג הנשי גבוה יותר משיעורן בכלל תעשיית ההייטק בישראל. ולמרות הפער שעוד קיים עד לשוויון מגדרי בהייטק, דווקא בחברות הישראליות הייצוג הנשי גבוה מזה שבחברות הגלובליות בארץ.

הפרסום מבוסס על מאגר נתונים של כלל עובדי הלינקדאין בהייטק הישראלי משנת 2022, ומביא לראשונה ניתוח עדכני ברזולוציה גבוהה על חלקן של נשים בסקטור זה.¹

כותבים: עידו מייבוים, עינב ארליך

עריכה: ים עתיר, ליטל שוורץ

עיצוב וייעוץ: הדס שיזף

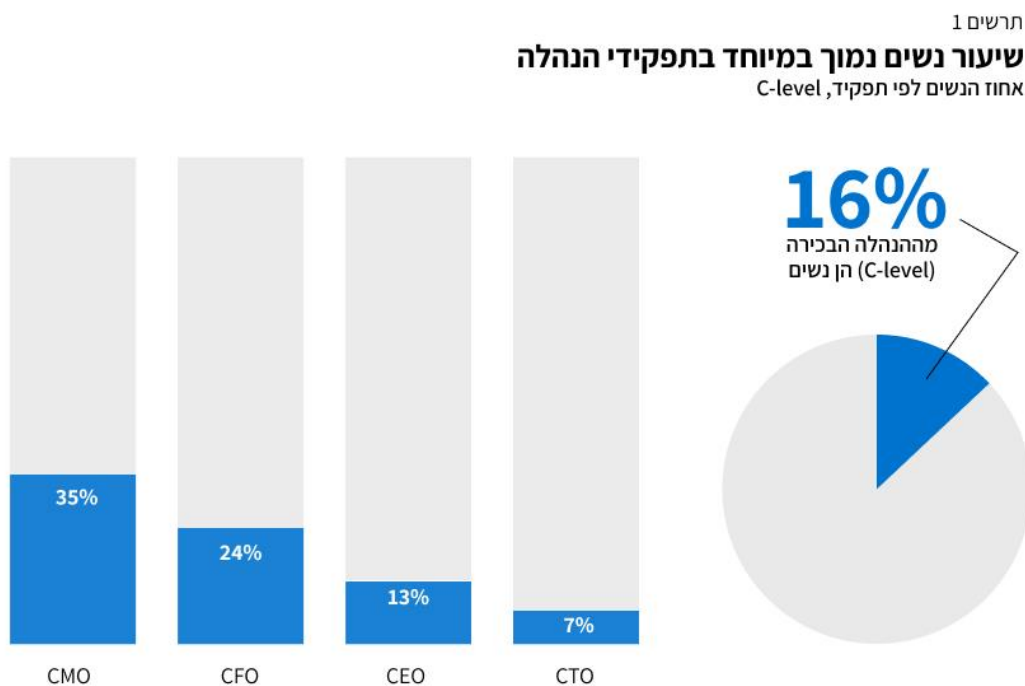
תודה מיוחדת לנעמי קריגר כרמי על הערותיה המועילות

¹ הגדרת חברות הטכנולוגיה נעשתה בהתאם למאגר Finder מבית Start-up Nation central. החלוקה לגברים ונשים נעשתה על בסיס הסיכוי שהשם הפרטי של הפרט יהיה שייך לאישה או לגבר, ורק לפרטים בעלי שם עם סיכוי של מעל ל-90% להיות מהמין המסווג.

1. שיעור נשים נמוך במיוחד בתפקידי הנהלה

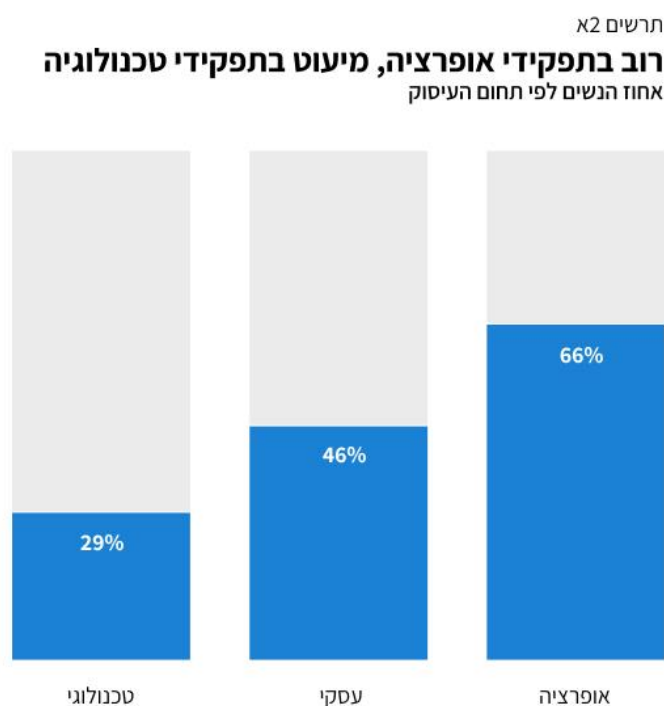
נשים הן מיעוט מכלל עובדות ועובדי ההייטק, אך בתפקידים בכירים האחוז נמוך עוד יותר. נשים מהוות רק 16% מתפקידי ההנהלה הבכירה (C-level). בתוך קבוצה זו, קיימים הבדלים משמעותיים בהתאם לסוג התפקיד (תרשים 1):

שיעור הנשים בתפקידי ניהול בתחום הכספים (CFOs) הוא 24%, בעוד שבתפקידי מנכ"לות (CEOs) שיעור הנשים הוא 13%, ובתפקידי ניהול טכנולוגיים (CTOs) אחוז הנשים הוא 7% בלבד. עם זאת, חלקן של מנהלות בכירות בתפקידי שיווק (CMOs) דומה לחלקן מתוך כלל עובדי ההייטק, ועומד על 35%.

2. גם בהייטק - הבחנה בין תפקידים "נשיים" ל"גבריים"

גם בבחינת סוג התפקיד ישנו הבדל משמעותי בייצוג הנשים בהייטק הישראלי. נשים מהוות פחות משליש (29%) בתפקידים הטכנולוגיים (תרשים א2). זאת, לעומת כשני שלישי (66%) מהעובדות והעובדים בתפקידי האופרציה (אדמיניסטרציה, משאבי אנוש, כספים וכד'), בהם השכר נמוך יותר מאשר במחלקות הטכנולוגיות והתפקידים הבכירים. לעומת זאת, בתפקידים עסקיים (שיווק, פיתוח עסקי, מכירות וכד'), ייצוג הנשים מאוזן יותר ואף כמעט שוויוני.

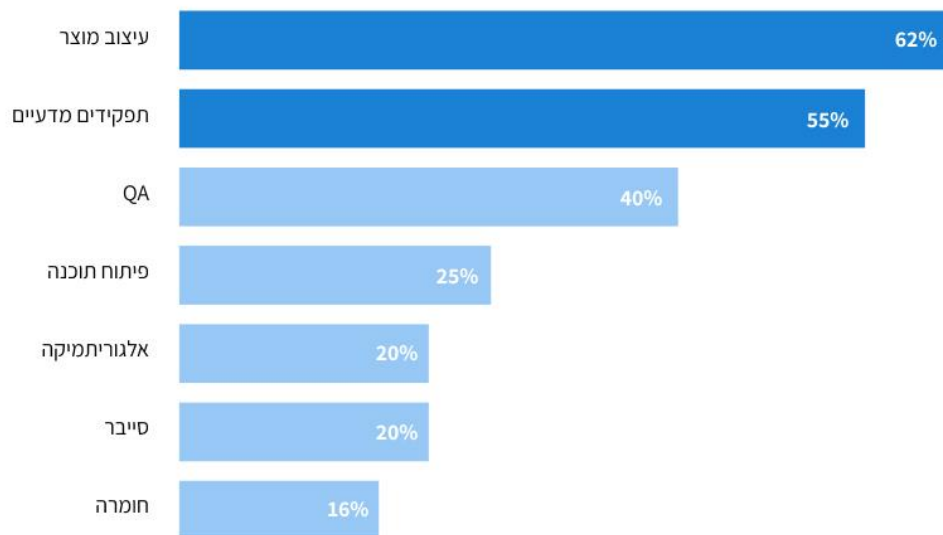

גם בתוך משפחות תפקידים אלה ישנה שונות גבוהה. בקרב העובדים בתפקידים טכנולוגיים, ישנו רוב גברי מובהק בתפקידי פיתוח ותוכנה, כששיעור הנשים נמוך עוד יותר בתפקידים כמו חומרה ואלגוריתמיקה ובמקצועות הסייבר (תרשים ב2). לעומת זאת, נשים מהוות רוב בתפקידי עיצוב/תכנון מוצר (UX, UI וכד') ובתפקידים המדעיים (בעיקר בסקטורים של ביוטק – הרחבה בסעיף 4).

תרשים ב2

ייצוג גבוה בעיצוב מוצר ותפקידים מדעיים, ייצוג חסר במקצועות התכנות

אחוז הנשים לפי סוג תפקיד הטכנולוגי

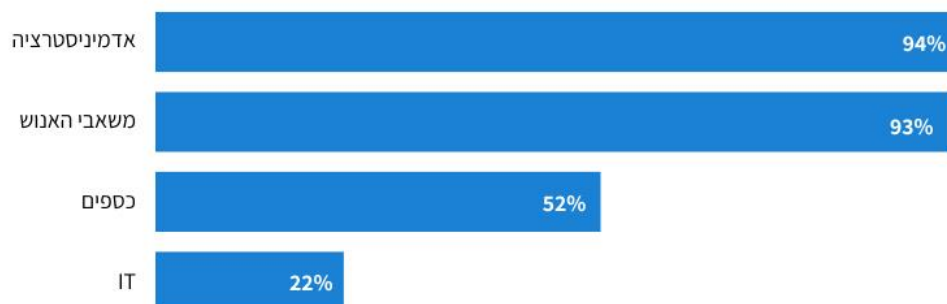

בתפקידי האופרציה (תרשים ג2) ההבדלים גדולים עוד יותר. נשים מהוות רוב מובהק של 94% בתפקידי האדמיניסטרציה והפקידות, ו-93% במשאבי האנוש. זאת, לעומת 22% בלבד בקרב עובדי IT. תפקידי הכספים מהווים מקרה נדיר בו החלוקה היא כמעט שוויונית, אם כי כפי שהראינו בסעיף 1, חלוקה שוויונית זו איננה נשמרת בתפקידי ניהול בכירים בתחום הכספים.

תרשים ג2

רוב מוחלט באדמיניסטרציה ומשאבי אנוש

אחוז הנשים לפי סוג תפקיד האופרציה

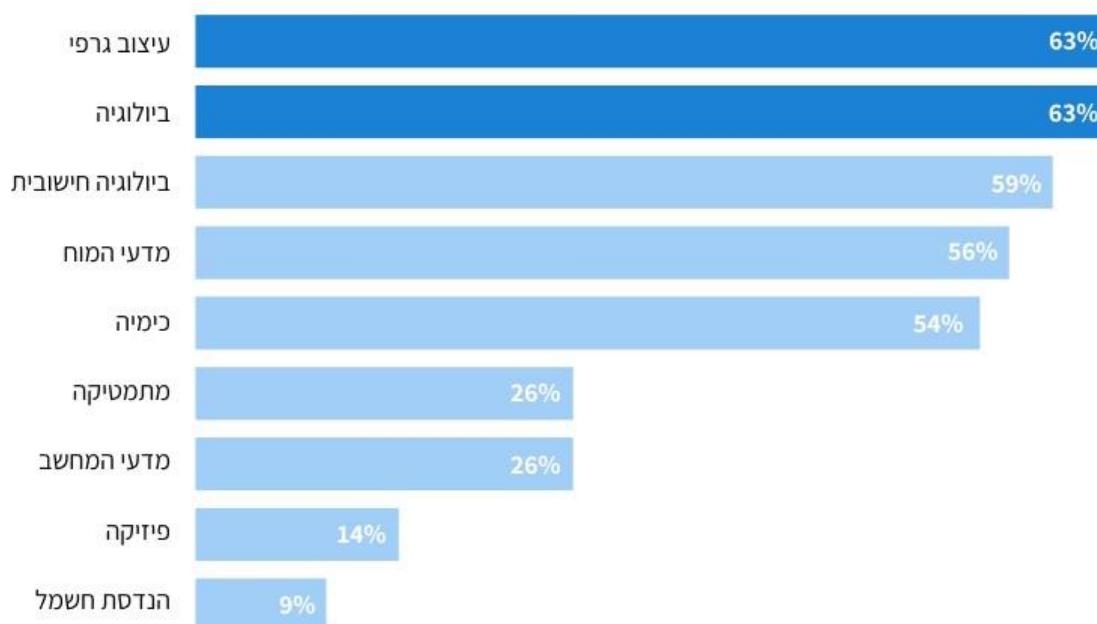

3. מדעי החיים או מדעי המחשב: ההבדלים מתחילים כבר בבחירת מקצוע הלימודים

הפערים המגדריים בסוג התעסוקה והגדרת התפקיד מתחילים כבר בשלב בחירת תחום הלימוד. בפרט, יותר גברים בוחרים ללמוד את מקצועות ההנדסה והמדעים המדויקים, בעוד נשים בוחרות ללמוד יותר את מקצועות מדעי החיים והעיצוב הגרפי (תרשים 3). בהיטק הישראלי, מוטה התוכנה, הביקוש גדול באופן משמעותי לבוגרי מדעי המחשב - מקצוע לימוד בו גברים מהווים 74% מהבוגרים - ולכן לגברים יש יתרון מובהק בסיום הלימודים. מקור הפער הינו בהסללה המוקדמת להשכלה טכנולוגית אשר מביאה כבר בשלב מוקדם בקריירה לחוסר איזון מגדרי, הנגרר שנים ארוכות מאוחר יותר לשוק העבודה ומשמר את חוסר השוויון.

תרשים 3

רוב נשי בלימודי מקצועות מדעי החיים והעיצוב הגרפי אחוז הנשים בכל תחום לימוד, מקרב העובדים בתפקידים טכנולוגיים

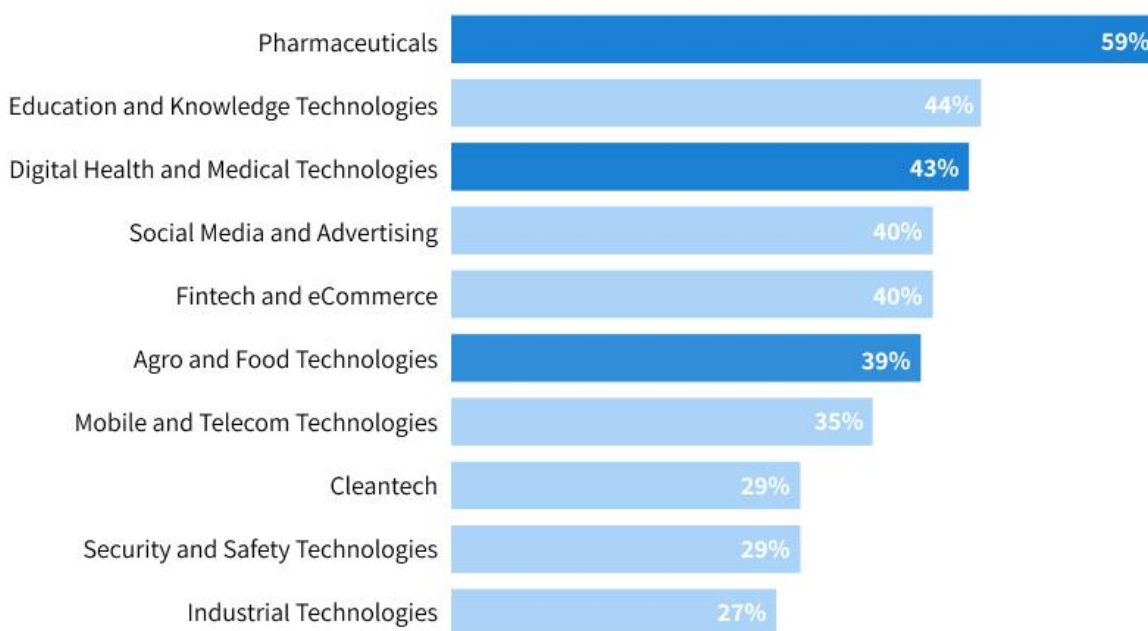

4. שונות גם בסקטורים: ייצוג נשים גבוה יותר בתחומים בעלי משמעות חברתית

תחום הלימוד משפיע כמובן גם על סוג החברה בה בוחרת עובדת ההייטק לעסוק. ייצוג היתר של נשים בלימוד מקצועות מדעי החיים, מוביל באופן ישיר לכך שבחברות בתחום הביוטק קיים ייצוג נשי גבוה (תרשים 4). בפרט, בתחום התרופות (Pharmaceuticals) נשים מהוות כמעט 60% מעובדות ועובדי הסקטור. כמו כן, הנתון לפיו אחוז הנשים גבוה יחסית בסקטור טכנולוגיות החינוך (הקטן באופן יחסי) - הוא אינדיקציה אפשרית לכך שנשים נמשכות יותר לתחומים בהן הן מוצאות משמעות חברתית, מה שיכול להסביר גם את הבחירה בתחום מדעי החיים. לצד זאת, הממצאים מראים כי ככל שהסקטור מבוסס יותר על חומרה, אחוז הנשים יורד – כאשר ב-cleantech, וב-industrial and defense technologies אחוז הנשים נמוך מ-30%.

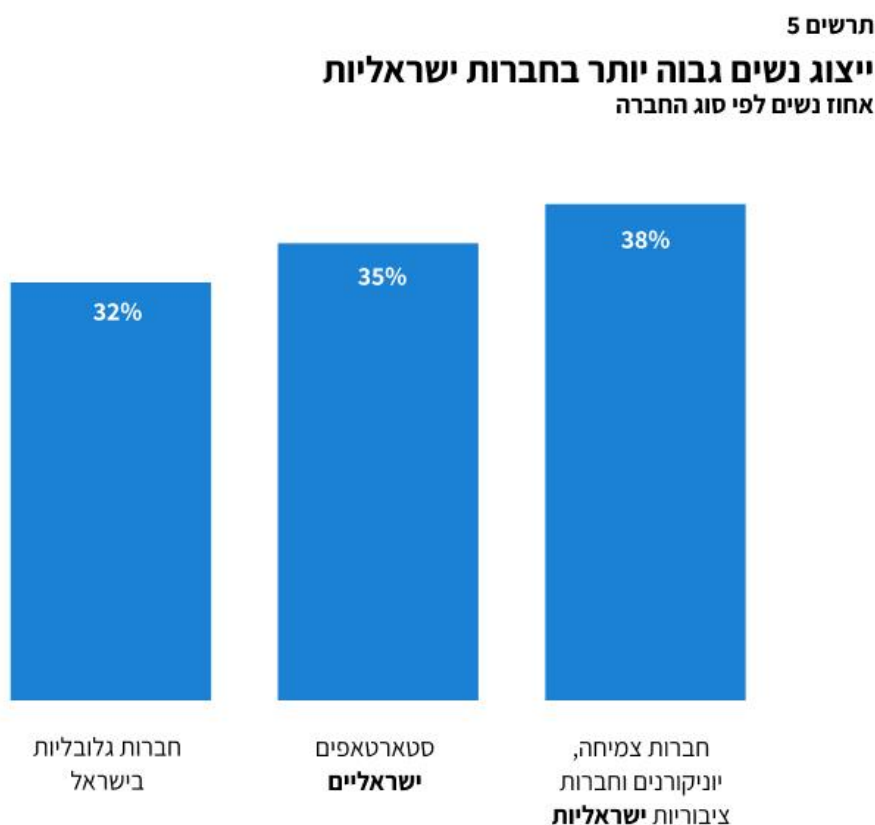
תרשים 4

ייצוג נשי גבוה בתחום הביוטק אחוז הנשים לפי סקטור החברה בה הן מועסקות

5. הבשורה תגיע דווקא מהחברות הישראליות?

מבחינה של הייצוג המגדרי בסטארט-אפים ובחברות המקומיות לעומת מרכזי המו"פ של החברות הגלובליות בישראל, עולה כי אחוז הנשים גבוה יותר דווקא בסטארט-אפים ובחברות הישראליות (תרשים 5). היררכיה זו נשמרת גם כשלוקחים בחשבון עובדים בתפקידים טכנולוגיים בלבד, שבהם לגברים יש רוב גדול. למרות שההבדלים אינם גדולים באופן יחסי, הנתונים מראים כי החברות הישראליות שמעסיקות יותר נשים הן חברות הצמיחה, חדי הקרן והחברות הציבוריות.

אז למה יש מקום לאופטימיות?

הנתונים מעידים כי הדרך לייצוג הולם של נשים בהייטק הישראלי עדיין ארוכה, אך מספר מגמות שמתרחשות בשנים האחרונות מאפשרות אופטימיות זהירה:

- **צמצום הפערים בבחירת המקצוע** - בשנים האחרונות עלתה המודעות לצורך בצמצום הפער המגדרי עוד בשלב הלימודים. גופים כמו she codes; ו-Scale-Up Velocity (מבית Start-Up Nation Central) פועלים למחיקת התפיסה כי מקצועות התכנות בכלל, ומקצועות ההייטק בפרט, הם מקצועות "גבריים".
- **צמיחת סקטורים שאינם ICT** - כפי שהראינו נשים נמשכות יותר לתחומי מדעי החיים ולתחומים בעלי משמעות חברתית. לכן, הצמיחה בשנים האחרונות של תחום ה-climate היא בשורה טובה לייצוג נשים בהייטק. לדוגמה, [במחקר שפרסמה SNPI על סקטור החלבונים התחליפיים](#), ניתן לראות כי ייצוג הנשים גבוה משמעותית מהייצוג בכלל ההייטק.
- **התחזקותן של חברות צמיחה ישראליות** - גם מגמה זו היא בשורה טובה לייצוג הולם יותר של נשים. על פי דוח ההון האנושי שפרסמה SNPI בשנה שעברה בשיתוף עם רשות החדשנות, אחוז הנשים גבוה משמעותית בחברות שחוו צמיחה מהירה.

מדיניות ממשלתית נכונה שתחזק מגמות אלה, תביא לכך שנתחיל לראות את "המחט הזה" לכיוון הנכון.